

บทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล THE ROLE OF NAKHON PHANOM MUNICIPALITY IN MANAGEMENT USING THE PRINCIPLES OF GOOD GOVERNANCE

วรวิทย์ อินทนนท์^{*1}, สำราญ วิเศษ², คงฤทธิ์ กุลวงษ์³

Worawut Inthanon^{*1}, Samran Wiset², Kongrit Kulwong³

¹⁻³สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

¹⁻³ Public Administration Department, Faculty of Liberal Arts and Science, Nakhon Phanom University, Thailand

*Corresponding author's e-mail: worawut162512@gmail.com^{*1}, Wiset2520@gmail.com², kongrit7@gmail.com³

Received: January 23, 2023

Revised: March 10, 2024

Accepted: March 17, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่องบบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่องบบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 394 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.87 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ค่า t-test และค่า F-test โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัย พบว่า 1) ความคิดเห็นของประชาชนต่องบบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความโปร่งใส ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล พบว่า ประชาชนที่มี อายุ และอาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่องบบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มี เพศ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่องบบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ; เทศบาลเมืองนครพนม; หลักธรรมาภิบาล

Abstract

The purpose of this research was to study the level of public opinion on the role of Nakhon Phanom Municipality in management using the principles of good governance and to compare public opinions on the role of Nakhon Phanom Municipality in management using the principles of good governance classified by personal factors including gender, age, education level, occupation, and average monthly income. The sample group used in the research was 394 people. The research instrument was a questionnaire, which had the reliability value of 0.87 for the entire version. Statistics were used to analyze data, including frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test values with statistical significance set at the 0.05 level. The results of the research found that 1) People's opinions on the role of Nakhon Phanom Municipality in management using the principles of good governance overall and in each aspect were at a high level, ordered from highest to lowest average including, the principle of participation, the principle of rule of law, the principle of morality, the principle of value for money, the principle of responsibility, and the principle of transparency respectively. 2) Comparing the role of Nakhon Phanom Municipality in management using the principles of good governance, it was found that people of different ages, and occupations had different opinions on the role of Nakhon Phanom Municipality in management using good governance principles. Overall, they were significantly different at the 0.05 level. As for the people with different genders, educational levels, and average monthly incomes had different opinions on the role of Nakhon Phanom Municipality in management using the principles of good governance. Overall, there was no difference.

Keywords: management, Nakhon Phanom municipality, good governance

ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

ธรรมาภิบาล (Good governance) หรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาประเทศยุคนี้ เพราะเมื่อเกิดมีนโยบายและนำไปสู่การปฏิบัติ ทำอย่างไรจะบรรลุผล สิ่งหนึ่งที่เป็นกลไกในการขับเคลื่อน ก็คือการยึดหลักธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นคำที่ได้ยินกันมาหลายทศวรรษ หลังจากการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540 ในประเทศไทย เป็นเหตุให้เกิดการปฏิรูปประเทศครั้งสำคัญทั้งด้านการเมือง การบริหารราชการแผ่นดิน ที่นำหลักการสำคัญของธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ให้เป็นผล เกิดการบัญญัติ คำว่า ‘ธรรมาภิบาล’ ขึ้น ในระหว่างที่ประเทศไทยกำลังมีการปฏิรูปในหลายด้านครั้งสำคัญอีกครั้งหนึ่ง หลักการธรรมาภิบาลจึงเป็นประโยชน์ เพราะการปฏิรูปครั้งนี้เป็นไปเพื่อให้ประเทศเกิดการพัฒนาไปสู่สังคมที่ประชาชนทุกคนมีสันติสุข คงต้องยอมรับว่าปัญหาที่เกิดขึ้นจนนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงการปกครองครั้งสำคัญหลายครั้งเป็นเพราะการขาดธรรมาภิบาลในสังคมไทย โดยเฉพาะในการบริหารราชการแผ่นดินที่ดูจะมีแต่เพิ่มขึ้น จนหาทางออกจากปัญหาได้ยากเต็มที (ถวิลวดี บุรีกุล, 2565) จากเหตุการณ์วิกฤตเศรษฐกิจที่ไทยต้องเผชิญดังกล่าว มีส่วนทำให้เกิดกระแสของการปฏิรูปประเทศไทยในด้านต่าง ๆ เช่น การปฏิรูประบบราชการ การลดบทบาทภาครัฐ โดยการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นมากขึ้น ปัญหาการทุจริต

คอร์ปชั่นในวงการทางการเมืองและหน่วยงานราชการ และส่วนท้องถิ่น กลายเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจมากขึ้น จนเกิดกระแสของการรณรงค์ต่อต้านการทุจริตคอร์ปชั่น

ธรรมชาติของรัฐบาลมีบทบาทอย่างมากต่อหน่วยงานทั้งในภาครัฐและเอกชนในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจ โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 250 ได้บัญญัติให้มืองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่และอำนาจดูแล จัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ การจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะใดที่สมควรให้เป็นหน้าที่และอำนาจโดยเฉพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ หรือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการใด ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งต้องสอดคล้องกับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคสี่ กฎหมายตามวรรคหนึ่งและกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหาร การจัดทำบริการสาธารณะ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา การเงินและการคลัง และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งต้องทำเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม การป้องกันการทุจริต และการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความแตกต่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ และต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ และการป้องกันการก้าวก่ายการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการส่วนท้องถิ่นด้วย (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560)

นอกจากนั้น จากผลงานวิจัยของ Sari, Indriati & Arifin (2023) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารจัดการท้องถิ่น ประกอบด้วย ปัจจัยด้านทรัพยากร ปัจจัยด้านความสามารถของบุคลากร ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน และปัจจัยด้านความโปร่งใสและความรับผิดชอบ ผลงานวิจัยของ De Guzman & Guanzon (2022) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารจัดการท้องถิ่น ประกอบด้วย ปัจจัยด้านทรัพยากร ปัจจัยด้านความสามารถของบุคลากร ปัจจัยด้านการกระจายอำนาจ และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ผลงานวิจัยของ Ihsan & Indriati (2022) พบว่า บทบาทของท้องถิ่นในการจัดการความเสี่ยงภัยพิบัติ ประกอบด้วย การป้องกันการบรรเทา และการฟื้นฟู ผลงานวิจัยของ Adebayo & Ajayi (2021) พบว่า ท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการจัดส่งบริการสาธารณะ เช่น การศึกษา สาธารณสุข น้ำประปา และสุขาภิบาล ผลงานวิจัยของ Sari & Indriati (2020) พบว่า ท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนายั่งยืน โดยมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคม และการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ผลงานวิจัยของ Arifin & Indriati (2020) พบว่า การกระจายอำนาจมีผลต่อประสิทธิภาพของท้องถิ่น โดยท้องถิ่นที่มีอำนาจมากขึ้นมีประสิทธิภาพในการจัดการบริการสาธารณะ ผลงานวิจัยของฐิติรัตน์ เพชรดี (2564) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความโปร่งใส ประกอบด้วย ปัจจัยด้านกฎหมายและระเบียบ ปัจจัยด้านกลไกการตรวจสอบ ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ผลงานวิจัยของณัฐฤดี บุญช่วยของ (2563) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านทรัพยากร ปัจจัยด้านการกระบวนการบริหารจัดการ ปัจจัยด้านกลไกการตรวจสอบ และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน และผลงานวิจัยของ ปาริวิทย์ ทิพนนท์ และศิริภาพร พ่อสาร (2564) พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม พบปัญหา อุปสรรค ดังนี้ 1) ด้านหลักนิติธรรม พบว่า ประชาชนยังไม่มีความเข้าใจในเรื่องของกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ ซึ่งเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่และประชาชนมีข้อขัดแย้งกันในบางประเด็น 2)

ด้านหลักคุณธรรม พบว่า เจ้าหน้าที่ขาดการบูรณาการเรื่องระเบียบวินัยในการปฏิบัติงานในองค์กร 3) ด้านหลักความโปร่งใส พบว่า เทศบาลไม่มีการชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ของการบริหารจนเป็นเหตุให้ประชาชนมองว่าการบริหารงานไม่มีความโปร่งใสเท่าที่ควร 4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า เทศบาลไม่ค่อยมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน และยังไม่มี การนำความคิดเห็นของประชาชนไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน 5) ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า เจ้าหน้าที่ขาดความรับผิดชอบในการบริหารงาน เพื่อให้เป็นตามวัตถุประสงค์ของโครงการระเบียบแบบแผนต่าง ๆ 6) ด้านหลักความความคุ้มค่า พบว่า ทรัพยากรบางอย่างบางประเภทไม่เพียงพอต่อการใช้งาน และทางเจ้าหน้าที่ไม่สามารถจัดสรรทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เทศบาลได้เท่าที่ควรจะเป็น

ดังนั้น การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสัมฤทธิ์ผลได้นั้น การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานด้านต่าง ๆ จึงมีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารจัดการดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเรื่อง บทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการศึกษาและพัฒนากิจการตามหลักธรรมาภิบาลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมเพื่อนำมาสร้างกรอบแนวคิดการวิจัย สรุปดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท หมายถึง แบบแผนพฤติกรรม หรือการได้กระทำต่าง ๆ ของบุคคลที่สังคมคาดหวังหรือกำหนดให้กระทำโดยจะมีความเกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่และสิทธิซึ่งขึ้นอยู่กับฐานะ หรือตำแหน่งทางสังคมของบุคคลนั้น ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ ยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ หากบุคคลที่สังคมคาดหวังนั้นไม่ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้ดำรงตำแหน่ง ก็จะไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม (วัลภา ไชยทิพย์, 2566)

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล หมายถึง หลักในการบริหารจัดการของบุคลากรที่ส่งผลให้เกิดความเป็นธรรมในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย 6 หลัก (พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546) ดังนี้

1. หลักนิติธรรม หมายถึง การบริหารจัดการ เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับต่าง ๆ ด้วยความถูกต้อง ความดีงาม มีการกระจายอำนาจการพัฒนาบุคลากรอย่างทั่วถึง และเท่าเทียมกัน ไม่มีการเลือกปฏิบัติ มีกระบวนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ผนวกให้บุคลากรยึดถือหลักความชอบธรรมในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่สังคม
2. หลักคุณธรรม หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ ยึดมั่นความถูกต้อง ดีงาม สร้างคุณภาพชีวิตของคนในสังคมให้ดีขึ้น ทำให้สังคมมีเสถียรภาพทุกคนสามารถอยู่ด้วยกันอย่างสงบสุขด้วยความมีระเบียบวินัย

3. หลักความโปร่งใส หมายถึง กระบวนการ มีกฎเกณฑ์และมีการเปิดเผยตรงไปตรงมา สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ บุคลากรและประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงและรับทราบข้อมูลข่าวสารได้อย่างทั่วถึง มีกระบวนการให้บุคลากรสามารถตรวจสอบความถูกต้องอย่างชัดเจน

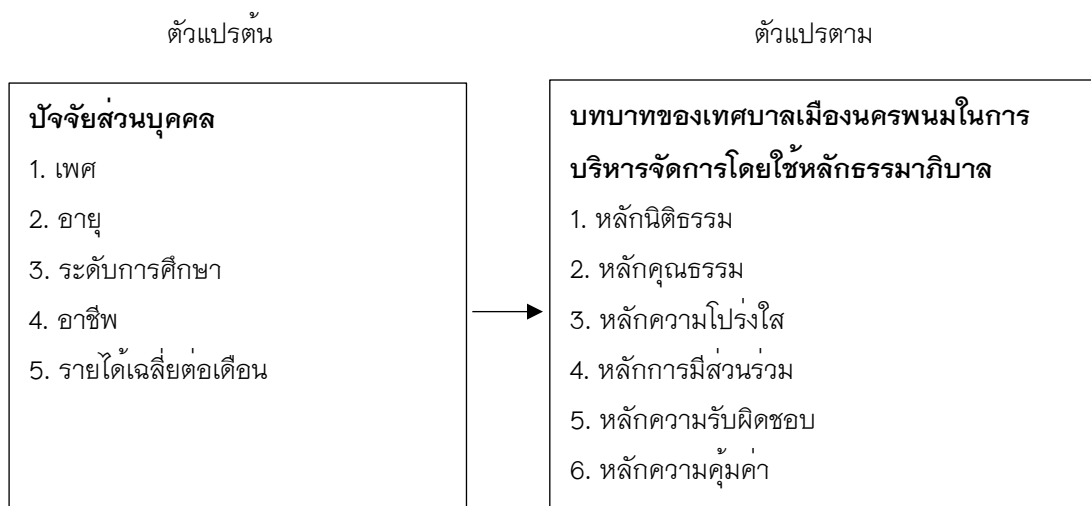
4. หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารจัดการ เปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงาน การประเมินผลงานและเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหา เพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มและมีพลังในการทำงานร่วมกัน

5. หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ ใส่ใจต่อปัญหาอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมผลของการปฏิบัติหน้าที่ที่สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้และสร้างความพึงพอใจต่อทุกฝ่าย

6. หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการ ใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ในการดำเนินงานอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม การปฏิบัติงานต่าง ๆ มีความรวดเร็ว มีคุณภาพ ผลิตผลให้บุคลากรปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประสิทธิภาพของงาน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง บทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ได้จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังภาพที่ 1 (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มีทะเบียนบ้านอยู่ภายในเขตเทศบาลเมืองนครพนม อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำนวน 26,139 คน (สารสนเทศภูมิศาสตร์ข้อมูลสุขภาพ, 2564) กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

ได้แก่ ประชาชนที่มีทะเบียนบ้านอยู่ภายในเขตเทศบาลเมืองนครพนม อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ซึ่งคำนวณหากลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 394 คน และทำการสุ่มตัวอย่าง (Sampling) โดยใช้หลักการสุ่มแบบแบ่งชั้นประกอบด้วย การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นสัดส่วน โดยพิจารณาจำนวนประชากร เพื่อให้ได้ข้อมูล มีลักษณะกระจายให้สัมพันธ์กับสัดส่วนของประชากร โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้ประชาชนในเขตการปกครองของเทศบาลเมืองนครพนม เป็นระดับในการสุ่มตัวอย่างอย่างเป็นสัดส่วน (นิภาพรรณ ผิวอ่อน, 2559)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล 6 ด้าน (1) หลักนิติธรรม (2) หลักคุณธรรม (3) หลักความโปร่งใส (4) หลักการมีส่วนร่วม (5) หลักความรับผิดชอบ และ (6) หลักความคุ้มค่า ใช้เกณฑ์วัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยแบบสอบถามได้ค่า IOC ระหว่าง 0.67 – 1.00 มีความเที่ยงตรงใช้ได้ และค่าความเชื่อมั่นภาพรวมทั้ง ฉบับเท่ากับ 0.87

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ขออนุญาตจากคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองนครพนม อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม 2) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนภายในเขตเทศบาลเมืองนครพนม อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาและนำแบบสอบถามไปให้โดยตรงด้วยตนเอง พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดและวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม โดยให้โอกาสผู้ตอบแบบสอบถามได้ทำแบบสอบถามอย่างอิสระ 3) นำแบบสอบถามมาตรวจสอบทำการตรวจให้คะแนนและนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามหลังจากดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล 2) บันทึกข้อมูลที่ป้อนรหัสลงในแบบบันทึกข้อมูลและเครื่องคอมพิวเตอร์ตามลำดับ 3) ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป 4) ประมวลผลข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ที่สามารถวิเคราะห์ผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยแสดงค่าสถิติต่าง ๆ ที่ต้องคำนวณแล้วนำมาประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ค่า t-test และ ค่า F-test กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้สูตรตามวิธีของ LSD. (Least-significant different) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย

1. ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบผลดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนม ในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล โดยรวมและรายด้าน

ข้อ	การบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ด้านหลักนิติธรรม	3.78	0.53	มาก
2.	ด้านหลักคุณธรรม	3.75	0.59	มาก
3.	ด้านหลักความโปร่งใส	3.67	0.56	มาก
4.	ด้านหลักการมีส่วนร่วม	3.80	0.63	มาก
5.	ด้านหลักความรับผิดชอบ	3.71	0.55	มาก
6.	ด้านหลักความคุ้มค่า	3.74	0.62	มาก
โดยรวม		3.74	0.48	มาก

สมมติฐานที่ 1 ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก จากตาราง 1 พบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนม ในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.80$) ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.78$) ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.75$) ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.74$) ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.71$) ด้านความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.67$) ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบผลดังตาราง 2-6

ตาราง 2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามเพศ

บทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล	ชาย		หญิง		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. หลักนิติธรรม	3.80	0.55	3.76	0.52	0.74	0.46
2. หลักคุณธรรม	3.81	0.57	3.70	0.60	1.87	0.06
3. หลักความโปร่งใส	3.64	0.59	3.69	0.52	-0.90	0.37
4. หลักการมีส่วนร่วม	3.80	0.66	3.81	0.60	-0.14	0.89

5. หลักความรับผิดชอบ	3.72	0.55	3.71	0.55	0.16	0.87
6. หลักความคุ้มค่า	3.78	0.66	3.70	0.58	1.27	0.20
รวม	3.76	0.49	3.73	0.46	0.62	0.53

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล แตกต่างกัน จากตาราง 2 พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล โดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบความแปรปรวนของบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามอายุ

บทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล	แหล่งความแปรปรวน	SS	DF	MS	F	Sig.
1. หลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.75	4	0.19	0.66	0.62
	ภายในกลุ่ม	111.53	389	0.29		
	โดยรวม	112.28	393			
2. หลักคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.61	4	0.40	1.16	0.33
	ภายในกลุ่ม	134.45	389	0.35		
	โดยรวม	136.06	393			
3. หลักความโปร่งใส	ระหว่างกลุ่ม	3.44	4	0.86	2.83	0.02*
	ภายในกลุ่ม	118.20	389	0.30		
	โดยรวม	121.64	393			
4. หลักการมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	4.70	4	1.18	3.05	0.02*
	ภายในกลุ่ม	150.13	389	0.39		
	โดยรวม	154.83	393			
5. หลักความรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	6.79	4	1.70	5.96	0.00*
	ภายในกลุ่ม	110.75	389	0.28		
	โดยรวม	117.54	393			
6. หลักความคุ้มค่า	ระหว่างกลุ่ม	2.40	4	0.60	1.59	0.18
	ภายในกลุ่ม	146.87	389	0.38		
	โดยรวม	149.27	393			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2.48	4	0.62	2.79	0.03*
	ภายในกลุ่ม	86.35	389	0.22		
	โดยรวม	88.83	393			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐาน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกัน จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และไม่แตกต่างกัน จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า เมื่อพบความแตกต่างจึงทำการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี LSD. พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล แตกต่างกัน จำนวน 3 คู่ ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 – 30 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากประชาชนที่มีอายุ 41-50 ปี ประชาชนที่มีอายุ 51 – 60 ปี และประชาชนที่มีอายุ 61 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4 การเปรียบเทียบความแปรปรวนของบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

บทบาทของเทศบาลเมืองนครพนม ในการบริหารจัดการโดยใช้ หลักธรรมาภิบาล	แหล่งความ แปรปรวน	SS	DF	MS	F	Sig.
1. หลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2.99	4	0.75	2.66	0.03*
	ภายในกลุ่ม	109.29	389	0.28		
	โดยรวม	112.28	393			
2. หลักคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.89	4	0.47	1.37	0.24
	ภายในกลุ่ม	134.16	389	0.34		
	โดยรวม	136.06	393			
3. หลักความโปร่งใส	ระหว่างกลุ่ม	1.19	4	0.30	0.96	0.43
	ภายในกลุ่ม	120.45	389	0.31		
	โดยรวม	121.64	393			
4. หลักการมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	4.80	4	1.20	3.11	0.02*
	ภายในกลุ่ม	150.03	389	0.39		
	โดยรวม	154.83	393			
5. หลักความรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	2.82	4	0.71	2.39	0.05
	ภายในกลุ่ม	114.72	389	0.29		
	โดยรวม	117.54	393			
6. หลักความคุ้มค่า	ระหว่างกลุ่ม	1.63	4	0.41	1.07	0.37
	ภายในกลุ่ม	147.64	389	0.38		
	โดยรวม	149.27	393			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	1.86	4	0.46	2.07	0.08
	ภายในกลุ่ม	86.97	389	0.22		
	โดยรวม	88.83	393			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าแตกต่างกัน จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม

ตาราง 5 การเปรียบเทียบความแปรปรวนของบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามอาชีพ

บทบาทของเทศบาลเมืองนครพนม ในการบริหารจัดการโดยใช้ หลักธรรมาภิบาล	แหล่งความ แปรปรวน	SS	DF	MS	F	Sig.
1. หลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	6.67	4	1.67	6.14	0.00*
	ภายในกลุ่ม	105.61	389	0.27		
	โดยรวม	112.28	393			
2. หลักคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	7.24	4	1.81	5.46	0.00*
	ภายในกลุ่ม	128.82	389	0.33		
	โดยรวม	136.06	393			
3. หลักความโปร่งใส	ระหว่างกลุ่ม	3.33	4	0.83	2.74	0.03*
	ภายในกลุ่ม	118.31	389	0.30		
	โดยรวม	121.64	393			
4. หลักการมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	11.60	4	2.90	7.87	0.00*
	ภายในกลุ่ม	143.24	389	0.37		
	โดยรวม	154.83	393			
5. หลักความรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	4.25	4	1.06	3.65	0.01*
	ภายในกลุ่ม	113.29	389	0.29		
	โดยรวม	117.54	393			
6. หลักความคุ้มค่า	ระหว่างกลุ่ม	6.76	4	1.69	4.61	0.00*
	ภายในกลุ่ม	142.52	389	0.37		
	โดยรวม	149.27	393			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	5.80	4	1.45	6.79	0.00*
	ภายในกลุ่ม	83.03	389	0.21		
	โดยรวม	88.83	393			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เป็นไปตามสมมติฐาน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกัน จำนวน 6 ด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า เมื่อพบความแตกต่างจึงทำการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี LSD พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล แตกต่างกัน จำนวน 4 คู่ ได้แก่ ประชาชนที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีความคิดเห็นแตกต่างจากประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร มีความคิดเห็นแตกต่างจากประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ ส่วนประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ มีความคิดเห็นแตกต่างจากประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย และอาชีพอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 6 การเปรียบเทียบความแปรปรวนของบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

บทบาทของเทศบาลเมืองนครพนม ในการบริหารจัดการโดยใช้ หลักธรรมาภิบาล	แหล่งความ แปรปรวน	SS	DF	MS	F	Sig
1. หลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2.39	4	0.60	2.11	0.08
	ภายในกลุ่ม	109.90	389	0.28		
	โดยรวม	112.28	393			
2. หลักคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.85	4	0.21	0.61	0.66
	ภายในกลุ่ม	135.21	389	0.35		
	โดยรวม	136.06	393			
3. หลักความโปร่งใส	ระหว่างกลุ่ม	1.34	4	0.34	1.08	0.36
	ภายในกลุ่ม	120.30	389	0.31		
	โดยรวม	121.64	393			
4. หลักการมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	2.51	4	0.63	1.60	0.17
	ภายในกลุ่ม	152.32	389	0.39		
	โดยรวม	154.83	393			
5. หลักความรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	1.05	4	0.26	0.88	0.48
	ภายในกลุ่ม	116.49	389	0.30		
	โดยรวม	117.54	393			
6. หลักความคุ้มค่า	ระหว่างกลุ่ม	1.87	4	0.47	1.23	0.30
	ภายในกลุ่ม	147.41	389	0.38		
	โดยรวม	149.27	393			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	1.16	4	0.29	1.28	0.28
	ภายในกลุ่ม	87.67	389	0.23		
	โดยรวม	88.83	393			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 พบว่า ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล โดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย

การอภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง บทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ผู้วิจัยได้อภิปรายผล ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัย พบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านความโปร่งใส ตามลำดับ โดยประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบังคับหรือระเบียบต่าง ๆ ที่เป็นธรรม และมีผลบังคับใช้กับชุมชน การบริหารงานของเทศบาลเมืองนครพนม มีการส่งเสริมให้ประชาชนดำเนินชีวิตตามหลักศีลธรรมอันดีงาม มีการชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับข้อบัญญัติให้แก่ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึง เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล จัดให้มีบริการสาธารณะอย่างมีคุณภาพเป็นธรรม และทั่วถึงทุกชุมชน และดำเนินการจัดซื้อ-จัดจ้าง ได้อย่างเหมาะสมตามงบประมาณ และเกิดประโยชน์สูงสุด เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราภรณ์ สีไพร และธนัสสา โรจนตระกูล (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศาลาลาย อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ จากการวิจัย พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชัยรัฐ หมื่นดวง และนัสพงษ์ กลิ่นจำปา (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู จากการวิจัย พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พันธุ์ศักดิ์ ไทยสิทธิ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เทศบาลเมือง อโยธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองอโยธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของนิภาพรณ ฝิวอน (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุยเหนือ อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จากการวิจัย พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุยเหนือ อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของวรลักษณ์ วรรณกุล (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบางปะหันจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากการวิจัย พบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบางปะหันจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของพิรัช พรมดี, ชชาติชัย อุดมกิจมงคล และสามารณ อัยกร (2566) ได้ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อคุณภาพการ

ให้บริการของศูนย์ดำรงธรรมอำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร จากการวิจัย พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของศูนย์ดำรงธรรมอำเภอภูพาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล แตกต่างกัน ผลการวิจัย พบว่า

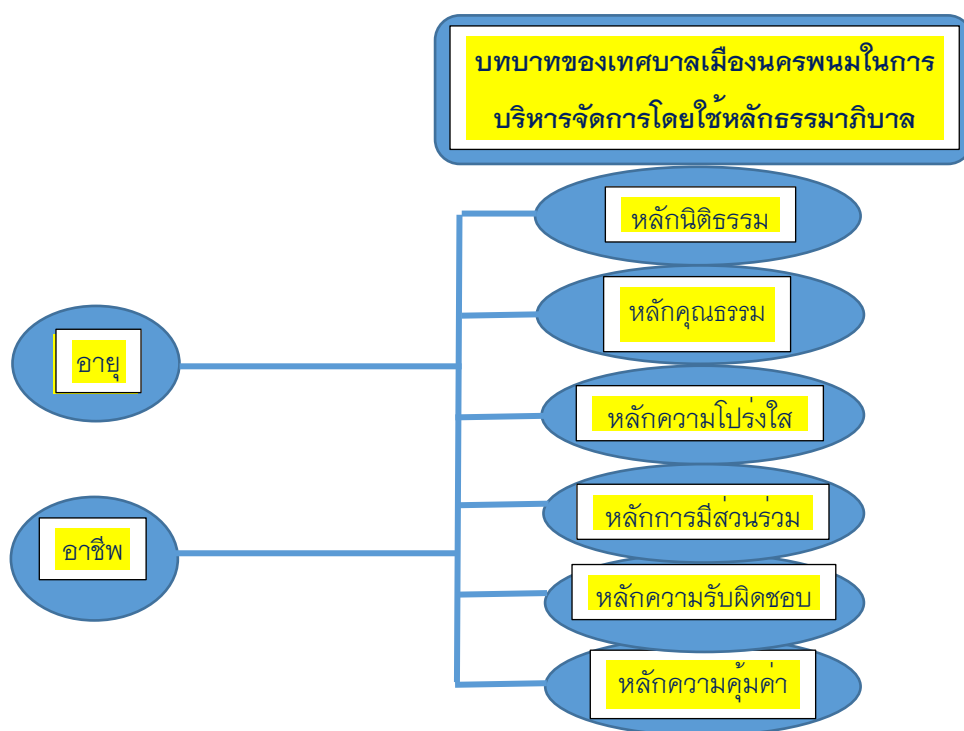
1. ประชาชนที่มี อายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล โดยรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนที่มีช่วงอายุต่างกันโดยเฉพาะประชาชนที่มีอายุมาก จะมีความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาลมากกว่าประชาชนที่มีอายุน้อย ทำให้มีความคิดเห็นต่อบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของจิราภรณ์ สีไพร และธณัฐา โรจนตระกูล (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศาลาลาย อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ จากการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มี อายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศาลาลาย อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของคณอง โสตา (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าหวายนึ่ง อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น จากการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าหวายนึ่ง อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุมนา ยิ้มชัย, ไพศาล สรรสวัสดิ์ และพิสิษฐ์ จอมบุญเรือง (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแหม อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร ตามการรับรู้ของประชาชน จากการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มี อายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแหม อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร ตามการรับรู้ของประชาชน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ประชาชนที่มี อาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล โดยรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนที่มีอาชีพต่างกันโดยเฉพาะประชาชนที่มีอาชีพรับราชการหรือทำงานให้ภาครัฐ จะมีความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาลมากกว่าอาชีพอื่น ๆ ทำให้มีความคิดเห็นต่อบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของจิราภรณ์ สีไพร และธณัฐา โรจนตระกูล (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศาลาลาย อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ จากการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มี อาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศาลาลาย อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของพิชัยรัฐ หมั่นด้วง และนัสพงษ์ กลิ่นจำปา (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู จากการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของคณอง โสตา (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตาม

หลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าหวายนั่ง อำเภอบ้านผาง จังหวัดขอนแก่น จากการวิจัย พบว่าประชาชนที่มี อาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าหวายนั่ง อำเภอบ้านผาง จังหวัดขอนแก่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

องค์ความรู้ใหม่

ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความโปร่งใส ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาลพบว่า ประชาชนที่มีอายุ และอาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล โดยรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนที่มีอายุและอาชีพต่างกันโดยเฉพาะประชาชนที่อายุมาก และมีอาชีพรับราชการหรือทำงานให้ภาครัฐ จะมีความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาลมากกว่าประชาชนที่มีอายุน้อยและประกอบอาชีพอื่น ๆ ทำให้มีความคิดเห็นต่อบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน สรุปเป็นแผนภาพเชื่อมโยงกันได้ ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 1 บทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันตามอายุและอาชีพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 เทศบาลเมืองนครพนม ควรส่งเสริมการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาลมีการบริหารงานด้านความโปร่งใส โดยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารหลากหลายช่องทาง การบริหารจัดการด้วยความสุจริต โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ข้อมูลข่าวสารของเทศบาลเมืองนครพนมที่เผยแพร่ต่อสาธารณชน ควรมีความถูกต้องตรงกับความเป็นจริง

1.2 เทศบาลเมืองนครพนม ควรส่งเสริมการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาลมีการบริหารงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม โดยส่งเสริมให้มีมาตรการที่ชัดเจนแก่บุคลากรในการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ของโครงการระเบียบแบบแผนต่าง ๆ

1.3 เทศบาลเมืองนครพนมควรให้ความสำคัญในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาลกับประชาชน โดยคำนึงถึงช่วงอายุและทุกอาชีพ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าประชาชนที่มีอายุและอาชีพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของเทศบาลเมืองนครพนมในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล โดยรวมแตกต่างกัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของเทศบาลในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล โดยขยายพื้นที่ในการศึกษาวิจัยให้กว้างและขนาดใหญ่ขึ้น อาจเป็นระดับจังหวัด ระดับประเทศ หรือเป็นองค์กรภาคีรัฐอื่น ๆ

2.2 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการเทศบาลโดยใช้หลักธรรมาภิบาล

เอกสารอ้างอิง

- คนอง โสตา. (2559). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าหวายน้ำ อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- จิราภรณ์ สีโพธิ์ และณัฏฐา โรจนตระกูล. (2564). การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล ตำบลศาลาลาย อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์, 6(5), 125-160.
- ฐิติรัฐ เพชรดี (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อความโปร่งใสในการบริหารจัดการท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุบลราชธานี. วารสารมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 26(1), 101-112.
- ณัฐวุฒิ บุญช่วย (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี. วารสารบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา, 37(2), 151-163.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2565). ธรรมาภิบาล: กลไกสำคัญในการปฏิรูปเพื่อพัฒนาประเทศ (ออนไลน์). สืบค้น 1 ตุลาคม 2565. จาก <https://www.kpi.ac.th/knowledge/book/data/667>
- นิภาพรณ พิวอน. (2559). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุยเหิน อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.
- ปาริชาติ ทิพนนท์ และศิริภาพร พอสาร. (2564). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม. รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม.
- พิชัยรัฐ หมีนดวง และนัสพงษ์ กลิ่นจำปา. (2564). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วน

- ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู. *วารสารบัณฑิตศึกษา วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต, 6*(9), 425–438.
- พันธุ์ศักดิ์ ไทยสิทธิ. (2562). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เทศบาลเมืองอโยธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยาลัยวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.พับลีเคชั่น.*
- พิรัช พรมดี, ชาดิชัย อุดมกิจมงคล และสามารถ อัยกร. (2566). อิทธิพลของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการของศูนย์ดำรงธรรมอำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 3*(3), 14–32.
- “พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546”, (9 ตุลาคม 2546). *ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 120 ตอนที่ 100 ก. หน้า 1 – 16.*
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2560). *ราชกิจจานุเบกษา. ฉบับกฤษฎีกา 134, 40ก(6 เมษายน): 74–75.*
- “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542,” *ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116, ตอนที่ 63 ง (10 สิงหาคม 2542) : หน้า 24 – 25.*
- วรลักษณ์ วรรณกุล. (2559). *การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.*
- วัลภา ไชยทิพย์. (2566). *แนวคิดทฤษฎีบทบาท (ออนไลน์), สืบค้น 10 มีนาคม 2566. จาก* <https://www.gotoknow.org/posts/620167>.
- สารสนเทศภูมิศาสตร์ข้อมูลสุขภาพ. (2564). *ข้อมูลประชากรกลาง. นครพนม: สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดนครพนม.*
- สุมนา ยิ้มช้อย, ไพศาล สรรสวัสดิ์ และพิสิษฐ์ จอมบุญเรือง. (2559). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแฉ่ม อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร ตามการรับรู้ของประชาชน. การประชุมสัมมนาวิชาการ ราชภัฏนครสวรรค์วิจัย ครั้งที่ 1.*
- Adebayo, A., & Ajayi, O. O. (2021). Local Government and Public Service Delivery in Developing Countries: A Review of the Literature. *International Journal of Public Administration, 44*(17), 1429–1443.
- Arifin, M., & Indriati, E. (2020). The Impact of Decentralization on Local Government Performance: Evidence from Indonesia. *Public Administration and Development, 40*(2), 155–167.
- De Guzman, M. G. P., & Guanzon, M. R. M. (2022). Factors Influencing Local Government Performance in the Philippines: A Structural Equation Modeling Approach. *Public Policy and Administration, 17*(2), 205–226.
- Ihsan, M. N., & Indriati, E. (2022). The Role of Local Government in Disaster Risk Management: A Case Study of the 2018 Lombok Earthquake. *International Journal of Disaster Resilience in the Built Environment, 13*(2), 242–257.
- Sari, D. M., Indriati, E., & Arifin, M. (2023). Determinants of Local Government Performance in Indonesia: Evidence from a Survey of Local Officials. *International Journal of Public Administration, 46*(1), 1–13.
- Sari, D. M., & Indriati, E. (2020). The Role of Local Government in Promoting Sustainable Development: A Case Study of the City of Bandung, Indonesia. *Sustainability, 12*(14), 5719.
- Yamane, T. (1973). *Statistics an introductory analysis*. New York: Harper & Row.